

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

*ПРАВОБРАНИЛАШТВА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2019. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ

О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

**ПРАВОБРАНИЛАШТВА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2019. ГОДИНУ**

Број: 03-16-1-685/20

Сарајево, јул 2020. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	5
	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	5
	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	7
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	9
1.	КРИТЕРИЈУМИ	9
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА	9
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	10
3.1	Организација и руковођење	10
3.2	Финансијско управљање и контрола	11
3.3	Функционисање система интерних контрола	12
3.4	Интерна ревизија	12
4.	БУЏЕТ	13
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	14
5.1	Преглед расхода и издатака из буџета	14
5.2	Преглед прихода и примитака	16
5.3	Биланс стања	17
5.4	Преглед динамике запошљавања	17
6.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	18
7.	ОСТАЛО	18
8.	КОМЕНТАРИ	19
	ПРИЛОЗИ	19

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Правобранилаштва Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Правобранилаштво)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2019. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји **Правобранилаштва** приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2019. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI). Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од **Правобранилаштва** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство **Правобранилаштва** је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услијед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услијед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједо основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услијед преваре је већи од ризика насталог услијед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези са ревизијом финансијских извјештаја **Правобранилаштва** за 2019. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације **Правобранилаштва** за 2019. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од **Правобранилаштва** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједи основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *Правобранилаштво није окончало активности на доношењу новог Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста који би био усклађен са важећим одлукама Савета министара БиХ (тачка 3.1. Извјештаја);*
- *слабости у функционисању система интерних контрола у дијелу досљедне примјене важећих прописа (тачка 3.3. Извјештаја);*
- *ангажовање лица по основу уговора о дјелу (тачка 5.1.1 Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство **Правобранилаштва** је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује

обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање **Правобранилаштва**, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 2.7.2020. године

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За оцјену усклађености са законима и другим прописима кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2019. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о финансирању институција БиХ.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Правобранилаштва за 2018. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење са скретањем пажње на неусклађеност Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Правобранилаштва са важећим одлукама Савјета министара БиХ и неоцјењивање државних службеника и запосленика у складу са важећим прописима те на неокончавање активности на успостављању система финансијског управљања и контроле у складу са важећим прописима. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности. Правобранилаштво није поступило у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ јер нас није обавијестило о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у извјештају о обављеној ревизији за 2018. годину.

Увидом у предузете активности, дајемо осврт на реализацију препорука:

Препорука	Реализована	Реализација у току	Нереализована
Активности на изради новог правилника о унутрашњој организацији у складу са важећим одлукама Савјета министара БиХ су у току.			

Правобранилаштво је у 2019. години провело оцјењивање државних службеника и запосленика у складу са важећим прописима.			
Радна група за успостављање система финансијског управљања и контроле је сачинила мапе и описе пословних процеса те дефинисала и процијенила ризике које је руководство крајем 2019. године усвојило, али још увијек није дефинисан процес управљања ризицима те ажуриран Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији сходно важећим прописима.			
Правобранилаштво је сачинило Изјаву о оствареним циљевима како је прописано чланом 22а. Закона о финансирању институција БиХ и исту доставило Министарству финансија и трезора БиХ уз Годишњи финансијски извјештај.			
Правобранилаштво је имплементирало софтвер за евидентирање и праћење потраживања и прихода, а у току 2020. године је планиран унос предмета (потраживања) у софтвер.			

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Правобранилаштво је одговорно за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1 Организација и руковођење

Функцију Правобранилаштва врше правобранилац и два замјеника правобраниоца, а у раду им помажу помоћници правобраниоца. Правобраниоца и замјенике правобраниоца именује и разрешава Савјет министара БиХ. Функција правобраниоца подлијеже ротацији у периодима од по осам мјесеци.

Организациона структура је утврђена Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији Правобранилаштва из 2005. године и измјенама из 2009. године, којим су предвиђена 23 извршиоца заједно са правобраниоцем и замјеницима. На 31.12.2019. године у Правобранилаштву је било је запослено 18 извршилаца.

Активности на изради новог правилника о унутрашњој организацији у складу са Одлуком о начелима за утврђивање унутрашње организације органа управе Босне и Херцеговине и Одлуком о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ¹ су у току. Правобранилаштво је 27.06.2019. године надлежној комисији Министарства правде БиХ (Комисија за анализу радних мјеста) доставило на

¹ Одлуке Савјета министара БиХ, Службени гласник БиХ, бр. 30/13, 67/15 и 51/18.

анализу приједлог описа послова шест службеничких радних мјеста. Министарство је дало мишљење 16.9.2019. на основу којег је Правобранилаштво сачинило измјене и поново тражило мишљење 15.10.2019. године и тек у мају 2020. године добило одговор од Министарства.

ПРЕПОРУКА 1

Имајући у виду важност доношења правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста сходно потребама као и обавезу усклађености истог са важећим одлукама Савјета министара БиХ о принципима за утврђивање унутрашње организације и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ, те да Правобранилаштво већ више година ради на овом питању, поново препоручујемо Правобранилаштву да заузме проактиван приступ на изради новог правилника о унутрашњој организацији и усвајању истог од стране Савјета министара БиХ.

3.2 Финансијско управљање и контрола

Правобранилаштво је у 2019. години предузимало активности на успостављању система финансијског управљања и контроле у складу са Законом о финансирању институција БиХ², Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Радна група за успостављање система финансијског управљања и контроле је сачинила мапе и описе пословних процеса те дефинисала и процијенила ризике које је руководство крајем 2019. године усвојило.

Када је ријеч о контролним активностима у облику писаних политика и процедура за процесе прихода и примитка, расхода и издатка, управљања имовином и обавезама, јавних набавки, Правобранилаштво посједује интерна правила и процедуре из претходних година те по потреби ажурира и доноси нова правила и процедуре. У току 2019. године активно је рађено на доношењу недостајућих и ажурирању постојећих правила и упутстава.

Међутим, Правобранилаштво није дефинисало стратегију управљања ризицима те, с обзиром на то да је на снази Правилник о унутрашњој организацији из 2005. године, истим нису дефинисане обавезе руководиоца на свим нивоима за успостављање, развој и провођење система финансијског управљања и контроле како је прописано Одлуком о измјенама и допуни Одлуке о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама Босне и Херцеговине³.

Правобранилаштво је сачинило Годишњи извјештај о финансијском управљању и контроли за 2019. годину и доставило га Централној хармонизацијској јединци (ЦХЈ), али након прописаног рока (Извјештај је достављен 7.5.2020. године, а рок је био 15.2.2020. године). У наведеном Извјештају Правобранилаштво је навело да у наредном периоду планира донијети стратегију управљања ризицима.

² Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13.

³ Службени гласник БиХ, број 51/18

ПРЕПОРУКА 2

Правобранилаштво треба наставити са активностима на успостављању система финансијског управљања и контроле сходно важећим прописима, а нарочито у дијелу управљања ризицима, те новим правилником о унутрашњој организацији, чија израда је у току, прописати обавезу руководиоца на свим нивоима за успостављање, развој и провођење система финансијског управљања и контроле.

3.3 Функционисање система интерних контрола

Поступцима ревизије уочили смо слабости у функционисању интерних контрола које се односе на недоследну примјену одређених законских и интерних прописа, а посљедица су неадекватног надзора запослених који су задужени за те послове. Констатоване слабости се односе на следеће:

- Правобранилаштво је предузимало активности на реализацији препорука Канцеларије за ревизију, међутим није поступило у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ јер није обавијестило Канцеларију за ревизију о предузетим активностима на реализацији датих препорука из Извјештаја о обављеној ревизији за 2018. годину.
- Годишњи финансијски извјештај није достављен Министарству финансија и трезора БиХ у прописаном року, а ни Годишњи извјештај о финансијском управљању и контроли за 2019. годину није достављен Централној хармонизацијској јединици.
- До краја маја 2020. године нису биле окончане активности на изради извјештаја о раду Правобранилаштва иако је у току 2019. године Правобранилаштво донијело Инструкцију о изради извјештаја у Правобранилаштву с циљем дефинисања процедура и одговорности и обезбјеђења благовременог сачињавања извјештаја о раду и других извјештаја које Правобранилаштво сачињава сходно важећим прописима и захтјевима надлежних институција.
- Расходи у износу од 7.203 КМ који се односе на 2019. годину нису евидентирани у Главну књигу и обухваћени Годишњим финансијским извјештајем за 2019. годину чиме су укупни расходи потцијењени за наведени износ.

ПРЕПОРУКА 3

Правобранилаштво треба унаприједити систем интерних контрола у дијелу досљедне примјене важећих законских и подзаконских прописа.

3.4 Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ⁴ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ, за обављање интерне ревизије у Правобранилаштву надлежна је Јединица интерне ревизије Министарства правде БиХ.

⁴ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

У 2019. години Јединица интерне ревизије Министарства правде БиХ обавила је накнадну ревизију Управљања људским ресурсима којом је констатовано да је Правобранилаштво реализовало све дате препоруке те ревизију процеса наплате потраживања и прихода. У извјештају су наведене слабости интерних контрола код овог процеса у смислу недостатка писаних контрола у одређеним сегментима процеса и слабости у дијелу ефикасне наплате потраживања те дате препоруке за унапређење. Правобранилаштво је сачинило план реализације датих препорука.

4. БУЏЕТ

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2019. годину⁵, Правобранилаштву су одобрена средства у укупном износу од 1.750.000 КМ и 20 запослених. За текуће издатке је одобрено 1.633.000 КМ, а за капиталне издатке 117.000 КМ.

С обзиром на то да је наведени Закон о буџету усвојен тек крајем 2019. године, Правобранилаштво се током године финансирао на основу одлука о привременом финансирању институција БиХ (четири одлуке).

Крајем године, након усвајања буџета, Правобранилаштво је извршило преструктурисање расхода буџета, које је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ⁶, према којем је извршена измјена структуре расхода унутар одобреног буџета. Укупан износ преструктурисања износио је 47.300 КМ. Повећани су путни трошкови (10.600 КМ), издаци за уговорене услуге (35.200 КМ) и издаци за гориво и превоз (1.500 КМ), а умањене су накнаде трошкова запослених (40.100 КМ) те издаци за ПТТ трошкове (7.200 КМ).

Укупно извршење буџета са 31.12.2019. године износи 1.023.803 КМ и мање је у односу на одобрени буџет за 726.197 КМ или 59% одобреног буџета. Текући издаци су реализовани у износу 1.014.616 КМ или 62%, а капитални издаци у износу 9.188 КМ или 8%.

Низак проценат извршења је највећим дијелом последица касног усвајања Закона о буџету за 2019. годину, због чега Правобранилаштво није било у могућност покретати поступке јавних набавки и утрошити средства одобрена за капиталне издатке, затим мањег просјечног броја запослених у односу на број запослених одобрен Законом о буџету те тога што су средства одобрена Правобранилаштву за потребе арбитражних поступака (520.000 КМ) реализована у износу од само 13.931 КМ и то у сврху присуствовања међународној арбитражи у Паризу. Средства одобрена за потребе ангажовања адвокатских кућа и правних експерата у поступцима арбитража (500.000 КМ) нису реализована јер, према изјавама Правобранилаштва, није постојала потреба за ангажовањем ових средстава. Наиме, према информацијама Правобранилаштва, у току су три арбитражна поступка у којима Правобранилаштво БиХ заступа Босну и Херцеговину. Савјет министара БиХ је закључио споразуме са Владом Републике Српске о међусобним правима и обавезама у вези са арбитражним поступком који се води пред Међународним центром за рјешавање инвестиционих спорова у Вашингтону у правној ствари тужилаца Вијадукт Портоторж и други против Босне и Херцеговине ради накнаде

⁵ Службени гласник БиХ, број 84/19

⁶ Одлука о преструктурисању од 31.12.2019. године

штете⁷ те у предмету по тужби Електрогосподарства Словеније - Развој инжењеринг⁸ којима је утврђено да ће Влада Републике Српске у име Босне и Херцеговине платити трошкове адвоката, правних и финансијских савјетника, и других експерата и консултаната, као и трошкове вођења арбитражног поступка.

Правобранилаштво је сачинило План и програм рада за 2019. годину, док Извјештај о раду Правобранилаштва БиХ за 2019. годину до окончања процеса ревизије није био сачињен и усвојен од руководства. У складу са Законом о Правобранилаштву⁹, Правобранилаштво о свом раду извјештава Парламентарну скупштину БиХ и Савјет министара БиХ, али нису дефинисани рокови за израду овог извјештаја.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Правобранилаштво је сачинило Годишњи финансијски извјештај за 2019. годину и доставило га надлежним органима и институцијама, али не у прописаном року (извјештај је достављен 15.4.2020. године, а корекције извјештаја 7.5.2020. године).

5.1 Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 1.023.803 КМ.

Значајни расходи односе се на: бруто плате (696.123 КМ), накнаде запослених (87.985 КМ), путне трошкове (50.694 КМ), издатке за употребу возила (47.996 КМ), издатке за уговоре о дјелу (72.366 КМ - бруто), набавку опреме (9.188 КМ).

У текстуалном дијелу Годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину детаљно је образложена реализација расхода те значајна одступања реализованих расхода у односу на расходе одобрене буџетом.

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1 Издаци за уговорене услуге

Издаци за уговоре о дјелу: Издаци по основу уговора о дјелу у 2019. години износе 72.366 КМ, од чега су нето накнаде 59.600 КМ. У односу на претходну годину нето издаци су већи за 20.800 КМ. Ангажовано је укупно 10 извршилаца, од којих је шест у континуитету. Ангажовање лица по уговору о дјелу је вршено на пословима који нису систематизовани важећим Правилником о унутрашњој организацији, и то за послове возача-курира замјеника правобраниоца и помоћника правобраниоца (два лица у нето износу 20.200 КМ), правне послове (три лица у нето износу 18.000 КМ), једно лице за одржавања информационих система у Правобранилаштву и подршку у реализацији уговора о набавци софтвера за праћење прихода (нето 6.100 КМ), једно лице на

⁷ Службени гласник БиХ број 54/17

⁸ Службени гласник БиХ, број 26/18

⁹ Службени гласник БиХ, бр. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 и 47/14

пословима сарадника за односе с јавношћу (нето 9.300 КМ) те једнократан ангажман два експерта

међународног права и права ЕУ из Њемачке (2 x по 2.500 КМ нето) и преводиоца (нето 1.000 КМ) на организацији прве међународне научне конференције на тему „Међународни односи и рјешавање спорова у вези с власничким правима, правима мора и граница“. Такође, Правобранилаштво је на овој позицији тражило увећање средстава након усвајања буџета с обзиром на то да је недостајало средстава за измирење створених обавеза по овом основу.

Правобранилаштво већ дуже вријеме за обављање редовних послова, а који нису систематизовани, у континуитету ангажује одређени број лица по основу уговора о дјелу (возачи замјеника и помоћника правобраниоца, сарадници за рад на предметима), а од 2019. године у континуитету се ангажују по једно лице за информатичке послове те послове за односе са јавношћу. Потребу за ангажовањем наведених лица руководство правда повећаним обимом пословања у односу на период када је донесен Правилник о унутрашњој организацији.

ПРЕПОРУКА 4

С обзиром на то да је пракса ангажовања лица за редовне послове на основу уговора о дјелу у континуитету неприхватљива за јавни сектор, препоручујемо Правобранилаштву да ангажовање лица по овом основу врши само у изузетним случајевима те рационално користи средства за ангажовање лица на овај начин.

Издаци за рад комисије: Укупни издаци за рад комисија са порезима и доприносима износе 7.310 КМ од чега су нето накнаде 5.496 КМ, а односе се на исплаћене накнаде преговарачког тијела за мирно рјешавање међународних инвестиционих спорова. Наиме, Савјет министара БиХ је 24.11.2017. године донио Одлуку о формирању Преговарачког тијела Босне и Херцеговине за мирно рјешавање међународних инвестиционих спорова¹⁰, те 24.07.2018. године Одлуку о именовању чланова сталног тима за преговоре у поступку мирног рјешавања међународних инвестиционих спорова¹¹. У складу са наведеним одлукама преговарачко тијело чине по један представник из Правобранилаштва, Министарства финансија и трезора БиХ, Министарства вањске трговине и економских односа БиХ и Министарства правде БиХ те секретар из Правобранилаштва. Исплата накнаде именованим члановима тима извршена је на основу Одлуке Савјета министара БиХ о праву на накнаду чланова преговарачког тијела Босне и Херцеговине за мирно рјешавање међународних инвестиционих спорова од 15.10.2019. године¹². У 2019. години именовано тијело је одржало укупно три сједнице, а од формирања укупно шест сједница. Извјештај о раду овог тијела за 2019. годину је у току ревизије био у фази израде, иако је наведеном Одлуком Савјета министара БиХ о формирању наведеног тијела прописана обавеза мјесечног извјештавања о раду истог.

¹⁰ Службени гласник БиХ, број 17/18

¹¹ Службени гласник БиХ, број 58/18

¹² Службени гласник БиХ, број 76/19

5.2 Преглед прихода и примитака

У прегледу прихода, примитака и финансирања по економским категоријама у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године, укупно остварени приходи и примици исказани су у износу од 403.304 КМ, што је у односу на приходе и примитке планиране буџетом за 2019. годину више за 103.304 КМ. У односу на претходну годину, остварени приходи су већи за 115.187 КМ. Остварени приходи се у цијелости односе на приходе од накнада трошкова судских поступака по судским пресудама.

У Правобранилаштву се врши савјештање евидентираних уплата у главној књизи са конкретним предметима. Такође, Правобранилаштво води евиденције о потраживањима у форми Excel табела, али само за период од 2015. године, док за претходне године евиденције нису успостављене, па самим тим постојеће евиденције нису потпуне и не могу пружити поуздане информације о износу потраживања Правобранилаштва. Увидом у поменуте евиденције установили смо да исте нису у потпуности ажурне те да нису унесене све уплате по конкретним предметима односно потраживањима. Наиме, поредећи евиденције прихода са евиденцијама о потраживањима на тестираном узорку смо уочили да постоје уплате које се налазе у главној књизи и у евиденцији прихода које нису унесене и у евиденцију потраживања. Такав начин вођења евиденција има за посљедицу непрецизне и непотпуне податке о износу потраживања за године за које се евиденције воде као и отежано праћење њихове наплате те немогућност квалитетног извјештавања о досуђеним, наплаћеним и ненаплаћеним трошковима поступака.

Правобранилаштво је у претходне три године радило на реализацији пројекта „Увођење и имплементација информационог система управљања предметима Правобранилаштва и система праћења прихода” с циљем обезбјеђења адекватне софтверске подршке за евидентирање потраживања и праћење њихове наплате на ефикасан начин. У мају 2019. године завршене су активности на имплементацији софтвера, од када тече гарантни рок од годину дана (до маја 2020. године). Крајем 2019. године формирана је радна група за тестирање информационог система која је реализовала тестну фазу самог система. Према презентованим информацијама, Правобранилаштво је донијело нови Правилник о вођењу евиденције прихода и потраживања Правобранилаштва који је на снази од 1.5.2020. године када је планирано да се почне са уносом предмета у информациони систем.

ПРЕПОРУКА 5

Правобранилаштво треба окончати активности на имплементацији софтвера за евидентирање потраживања и праћење њихове наплате уносом свих активних предмета и потраживања по основу судских пресуда, како би сам процес њихове наплате био што ефикаснији те како би се омогућило и боље планирање прихода Правобранилаштва као и квалитетније и потпуније извјештавање о досуђеним, наплаћеним и ненаплаћеним трошковима поступака и осталим потраживањима.

У Правобранилаштву се предузимају активности у циљу наплате досуђених накнада трошкова поступака и других потраживања, али у појединим предметима из тестираног узорка, код којих је извршни поступак покренут у 2019. години, уочили смо да није било активности на наплати трошкова парничног поступка, што потенцијално указује на одређене слабости система интерних контрола код праћења наплате трошкова поступака. Интерна ревизија је обавила ревизију и сачинила извјештај на тему ефикасности процеса евидентирања и праћења наплате потраживања по основу трошкова судских поступака у Правобранилаштву те констатовала да начин вођења евиденција потраживања и праћења наплате потраживања није у довољној мјери ефикасан и ефикасан као и да недостају

писане политике и процедуре покретања извршног поступка у случају када потраживање није наплаћено у досуђеном року.

Такође, Правобранилаштво је у 2018. године донијело Упутство о начину и поступку одобравања плаћања дужницима новчаних обавеза у ратама у корист БиХ којим су дефинисане процедуре одобравања плаћања у ратама и начин праћења плаћања и извјештавање о томе. Констатовали смо да се по наведеном Упутству не поступа, а због непримјенљивости истог.

Као и претходних година, један од проблема наплате потраживања чине предмети који се односе на извршење кривичних пресуда, а разлог за немогућност наплате јесте у непостојању имовине која се налази у посједу лица које је осуђено из које би се извршила наплата самог потраживања.

ПРЕПОРУКА 6

Правобранилаштво треба водити рачуна о ефикасној наплати потраживања и донијети политике и процедуре којима би се на адекватан и свеобухватан начин регулисао процес наплате потраживања те обезбиједити њихову досљедну примјену.

5.3 Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2019. године исказана су укупна средства у износу од 106.959 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 217.308 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (103.431 КМ), обавезе према добављачима (12.946 КМ), обавезе према физичким лицима (11.387 КМ), обавезе према запосленима (77.258 КМ) и краткорочна разграничења (9.188 КМ).

Правобранилаштво је извршило попис сталних средстава, новчаних средстава, потраживања и обавеза на 31.12.2019. године. Пописом нису констатована већа одступања стварног од књиговодственог стања.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

5.4 Преглед динамике запошљавања

Законом о буџету за 2019. годину Правобранилаштву су одобрена средства за плате и накнаде за 20 запослених. Број запослених на 31.12.2019. године је 18 од којих су три именована лица (у табели 4.1. финансијских извјештаја Правобранилаштва наведено је 19 запослених јер је иста сачињена према броју запослених који су примили плате, а не према стварном броју запослених на 31.12.2019. године како је прописано Инструкцијом Министарства финансија и трезора БиХ).

Правобранилаштво у 2019. години није вршило пријем државних службеника и запосленика нити је вршило унапређења и интерне премјештаје.

За једно лице је, због стицања услова за пензију, крајем 2019. године, престао радни однос у Правобранилаштву. На 31.12.2019. године је у току био јавни оглас за пријем једног помоћника правобраниоца.

У складу са законским прописима и препорукама ревизије Правобранилаштво је провело оцјењивање државних службеника и запосленика за период од 01.01.2019. до 31.12.2019. године.

6. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Правобранилаштво је донијело план набавки за 2019. годину. Одређен дио планираних набавки није проведен јер по датом образложењу институција није имала потребу за провођењем истих. За провођење поступака јавних набавки именована је једна комисија.

Према презентованим подацима из система е-набавке укупна вриједност закључених уговора и оквирних споразума на основу проведених поступака јавних набавки износи 85.941 КМ без ПДВ-а. На основу плана јавних набавки проведено је седам конкурентских поступака, док су остале набавке проведене путем директних споразума. Веће набавке се односе на набавку горива (42.388 КМ), набавка потрошног материјала за одржавање возила (3.480 КМ), услуге осигурања возила (5.856 КМ), услуге прања возила (2.770 КМ), итд.

С обзиром на то да веб страница није била у функцији, Правобранилаштво није извршило објаву података о закљученим уговорима како је то прописано чланом 75. Закона о јавним набавкама, али је планирало исто учинити по успостави нове веб странице.

У поступку јавне набавке горива за возила Правобранилаштва констатовано је да изабрани понуђач није доставио важећи ОПЦ образац на најближем мјесту испоруке које понуђач нуди за град Сарајево како је дефинисано конкурентским захтјевом *тако да би се убудуће требало више пажње посветити оцјени понуда и достављених доказа у складу са постављеним захтјевима.*

Такође, ревизијом издатака за поправак и одржавање возила (8.436 КМ) уочили смо да се значајан дио фактурисаних вриједности односи на резервне дијелове који нису били предмет уговора који је био на снази до септембра 2019. године.

ПРЕПОРУКА 7

Водећи се досадашњим искуством у одржавању возила, Правобранилаштво би, у наредном периоду, требало више пажње посветити креирању спецификација за услуге поправка и одржавања возила како би се непредвиђене услуге и резервни дијелови свели на минимум те осигурало ефикасно праћење закључених уговора.

7. ОСТАЛО

Према презентованим информацијама Правобранилаштво је тужена странка у једном парничном поступку пред Судом БиХ. Предмет спора је наводна дискриминација и накнада штете због исплате већег износа на име нето плате запосленима у Правобранилаштву БиХ из ентитета Република Српска у односу на запослене Правобранилаштва БиХ са пребивалиштем у Федерацији Босне и Херцеговине (50 КМ мјесечно по запосленом), чиме је, наводно, дошло до кршења принципа “иста плата за исти посао” из члана 3. а) Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине. Према расположивим информацијама поступак је у фази заказивања припремног рочишта.

8. КОМЕНТАРИ

Правобранилаштво није у остављеном року доставило коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији тако да овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о ревизији за 2019. годину.

Вођа тима за финансијску ревизију

Наташа Авдаловић, виши ревизор,
с.р.

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Муневера Бафтић, виши ревизор,
с.р.

Чланови тима за финансијску ревизију

Сеида Капо, ревизор, с.р.

Срђан Крајишник, ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије

Драгољуб Ковинчић, виши
ревизор, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2019. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2019. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2019. годину

Правобранилаштво Босне и Херцеговине

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Проценат 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	1.633.000	0	1.633.000	1.014.616	62
Бруто плате и накнаде	755.000		755.000	696.123	92
Накнаде трошкова запослених	147.000	-40.100	106.900	87.985	82
Путни трошкови	51.000	10.600	61.600	50.694	82
Издаци телефонских и пошт. услуга	33.000	-7.200	25.800	19.427	75
Издаци за енергију и ком. услуге	1.000		1.000	589	59
Набавка материјала	19.000		19.000	11.737	62
Издаци за услуге превоза и горива	21.000	1.500	22.500	19.925	89
Унајмљивање имовине и опреме	12.000		12.000	10.663	89
Издаци за текуће одржавање	15.000		15.000	13.441	90
Издаци за осигурање	6.000		6.000	2.928	49
Уговорене и друге посебне услуге	573.000	35.200	608.200	101.103	17
2. Капитални издаци	117.000	0	117.000	9.188	8
Набавка земљишта			0		
Набавка грађевина			0		
Набавка опреме	17.000		17.000	9.188	54
Набавка осталих сталних средстава	100.000		100.000		0
Реконструкција и инвестиционо одрж.			0		
3. Текући грантови	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	1.750.000	0	1.750.000	1.023.803	59
5. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
			0		
6. Новчане донације	0	0	0	0	
			0		
7. Програми посебне намјене	0	0	0	0	
			0		
8. Укупно (4+5+6+7)	1.750.000	0	1.750.000	1.023.803	59

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 15.4.2020. године.

Правобранилац:
Мариофил Љубић

Биланс стања на 31.12.2019. године

Правобранилаштво Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2019.	31.12.2018.	Проценат 2/3*100
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	3.529	2.796	126
Новчана средства	0	1.668	0
Краткорочна потраживања	3.529	1.129	313
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	103.431	112.513	92
Стална средства	353.264	318.357	111
Исправка вриједности	249.834	205.844	121
Неотписана вриједност сталних средстава	103.431	112.513	92
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	106.959	115.310	93
3. Краткорочне обавезе и разграничења	113.877	160.010	71
Краткорочне текуће обавезе	27.432	61.356	45
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	77.258	64.178	120
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења	9.188	34.477	27
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	103.431	112.513	92
Извори средстава	103.431	112.513	92
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	217.308	272.523	80

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило 15.4.2020. године.

Правобранилац:
Мариофил Љубић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ИССАИ 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Правобранилаштва Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Правобранилаштво) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2019. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2019. годину (Службени гласник БиХ број 84/19) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Правобранилаштва.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 27.04.2020.

Правобранилац:

Мариофил Љубић